

Hypericum perforatum

βάλσαμο, βαλσαμόχορτο, βάρσαμο, βαρσαμόχορτο, χελωνόχορτο, λειχινόχορτο, περίκι, σπαθόχορτο

Για εμάς επίσης “του Προδρόμου το βοτάνι”, ενώ για τους Άγγλους και τους Γερμανούς είναι το χορτάρι του Άγιου Ιωάννη (St John’s wort)

«Άσκυρον» των αρχαίων

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Το είδος *Hypericum perforatum* είναι ένα πολυετές ποώδες φυτό, με φύλλα ωσειδή έως γραμμοειδή, άμισχα, με διαφανείς αδένες, που μοιάζουν σαν τρύπες από βελόνα. Όταν πετά τους βλαστούς του φτάνει σε ύψος ως 80 εκ. Έχει κίτρινα άνθη με πέταλα και σέπαλα ως 2 εκ, που φέρουν μαύρα στίγματα στις άκρες. Οι στήμονες είναι πολλοί, κοντύτεροι από τα πέταλα.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ (ΚΑΤΑ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ, ΔΙΟΣΚΟΥΡΙΔΗ)

Αναφέρεται από τους: Ιπποκράτη, Διοσκουρίδη, Γαληνό, Νίκανδρο κ.ά.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Ιπποκρατική συλλογή σε συνδυασμό με άλλα το χρησιμοποιούσαν ως:

- αποχρεμπτικό,
- αντιφλογιστικό,
- στυπτικό,
- επουλωτικό

Σύμφωνα με τον Διοσκουρίδη είναι:

- χρήσιμο κατά της ισχιάδος,
- προς επούλωση πληγών,
- με οίνο, αντιπυρετικό

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

- επουλωτικό πληγών και τραυμάτων (με βαλσαμόλαδο): η ονομασία σπαθόχορτο οφείλεται στη ικανότητα να θεραπεύει τραύματα από σπαθί
- επουλωτικό ελκών και εγκαυμάτων

- αντισηπτικό κατά ιών και βακτηρίων – προστασία από κρυολόγημα, γρίπη, λοιμώδη μονοπυρήνωση και από μολύνσεις στις πληγές (λόγω κυρίως υπερικίνης)
- στυπτικό (λόγω τανίνης)
- για τις δερματικές παθήσεις
- αντισπασμωδικό – βοηθά σε δυσμηνόρροιες (έγχυμα 20γρ./1000 γρ. νερό)
- ανθελμινθικό (έγχυμα 20γρ./1000 γρ. νερό)
- για την ήπια κατάθλιψη, το άγχος, την αϋπνία (λόγω υπερικίνης και υπερφορίνης): μάλιστα λένε ότι αν γεμίσουμε το μαξιλάρι μας με φύλλα βάλσαμου, θα σταματήσουν οι αϋπνίες
- για την εμμηνόπαυση
- για το σύνδρομο του καρπιαίου σωλήνα και τα διαστρέμματα
-

Παρασκευή βαλασαμόλαδου (ή βάλαμου ή σπαθόλαδου)

Στην Πελοπόννησο και αλλού: Συλλογή ανθέων Μάιο-Ιούνιο. Τοποθέτηση σε κλειστό γυάλινο δοχείο (10 μέρη άνθη/100 μέρη λάδι). Επί 10-15 ημέρες έκθεση του δοχείου στον ήλιο.

Στη Β. Ελλάδα: Όπως πριν, με προσθήκη και 10 μερών ρακής ή καθαρού οινοπνεύματος.

Στην Κρήτη: Βράσιμο μερών του φυτού σε ανάλογο νερό. Έκθεση του υγρού που λαμβάνεται από το βράσιμο για 12-15 ημέρες στον ήλιο, μέσα σε γυάλινο δοχείο.

Παρασκευή φαρμακευτικού ηδύποτου (Κρήτη)

Σε γυάλινο δοχείο τοποθετούνται 300 γρ. άνθη και 500 γρ. οινόπνευμα και παλιό κρασί, αφήνονται στον ήλιο για 15-20 ημέρες και προστίθενται ζάχαρη, μέλι ή πετιμέζι.

ΧΡΗΣΗ ΧΡΩΣΤΙΚΩΝ

Μέσα στα πέταλα βρίσκεται κίτρινη χρωστική, διαλυτή στο νερό. Υπάρχει και κόκκινη χρωστική ρητινώδης, που διαλύεται στο οινόπνευμα και στο λάδι. Χρησιμοποιούνται για βαφή μεταξωτών και μάλλινων υφασμάτων.

Παρενέργειες:

Κυρίως φωτοευαισθησία, εξάνθημα, ασυμβατότητα με αρκετά φάρμακα.

Δοξασίες:

Άλλοτε πίστευαν ότι το φυτό απέτρεπε το κακό μάτι.

